

Monumentnummer*: 523255

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 15 april 2002
Kadaster deel/nr 82818/161

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Griendtsveen Horst aan de Maas Limburg

Locatiennaam Locatieomschrijving
Griendtsveen

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Horst	G			778
Horst	G			752
Horst	G			426
Horst	G			689

Omschrijving**

Inleiding

Stalen ophaalbrug gelegen nabij de Apostelweg in Griendtsveen. De in totaal vier ophaalbruggen werden gebouwd omstreeks 1905. Deze dienden en dienen voor de doorgang van het verkeer in dit dorp.

Omschrijving

Stalen ophaalbrug van het zogenoemde type A1.

Het val heeft een draagconstructie van stalen liggers met daaroverheen een houten dek.

De constructie is niet meer authentiek terwijl het val eveneens niet meer beweegbaar is. Aanvankelijk liepen langs het val twee bomen of leuninggen die met het val meebewogen. Met een renovatie is deze boom uit veiligheidsoverwegingen vervangen door een hekwerkje. Het val draait in twee gesmede ogen, die aan de onderzijde van de hameistijlen zijn bevestigd.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De ophaalbrug is gebouwd volgens het Amsterdamse type. De hameipoort bestaat uit twee vrijstaande hameistijlen, die onderling slechts door twee trekstangen zijn verbonden. Deze trekstangen zijn in het midden naar elkaar gebogen en aan elkaar gekoppeld. Elk van beide hameistijlen is opgebouwd uit twee U-profielen die ruggelings met het lijf tegen de flenzen van een I-profiel zijn geklonken. Boven op de stijlen is een stalen kapje in de vorm van een tentdak geplaatst. De hameistijlen worden gesteund door elk twee schoren van rondstaal in langsrichting en een in dwarsrichting.

De balans is opgebouwd uit twee balanspriemen met daartussen ene constructie van regels en diagonalen. De beide priemen zijn uitgevoerd als I-profiel, evenals de diagonalen en regels er tussen in, die als een soort contragewicht fungeren. Een ballastkist ontbreekt, zodat de brug niet geheel zal zijn uitgebalanceerd. ook ter plaatse van de draaipunten bevindt zich een I-profiel als dwarsregel. Boven het val is tussen de priemen een kruisverband aangebracht, terwijl de beide uiteinden van de priemen zijn verbonden door een buisprofiel of rondijzer. De balans draait tussen de beide hameistijlen. vanuit het uiteinde van de beide priemen loopt een ketting naar het val. Op de beide priemen is een spanwerk gemonteerd, met ter plaatse van de draaipunten twee drukstaven in omgekeerde V-vorm. De trekstaven van dit spanwerk bestaan deels uit rondstaal. De uiteinden bestaan uit twee platstaal profielen die gevorkt om de priem lopen en daaraan scharnierend zijn bevestigd. Boven het val bevindt zich tussen het rondstaal en de vork een spaninrichting of wartel. De bruggen worden bewogen met behulp van een stalen windwerk. Dit windwerk wordt door middel van een slinger met handkracht aangedreven. Vanaf het windwerk loopt een ketting horizontaal naar de onderzijde van één van de hameistijlen en vandaar via een katrol naar een tweede katrol, bevestigd aan het uiteinde van de balans bij de broek.

Via deze katrol gaat de ketting wer terug naar de onderzijde van de hameistijl, waar deze is vastgezet. De snelheid van bewegen wordt daarmee gehalveerd, evenals de benodigde kracht voor het ronddraaien van de slinger.

Waardering

De ophaalbrug is van geschiedkundig belang voor de ontwikkeling van het veendorp Griendtsveen. De brug is tevens van bouwhistorisch belang voor de typologische ontwikkeling van ophaalbruggen en voor de geschiedenis van de bouwtechniek. De brug bezit hoogwaardige esthetische kwaliteiten.

De brug maakt deel uit van het veendorp Griendtsveen waarvan de cultuurhistorische waarde groot is. De brug bezit bouwtechnisch gezien een gave en herkenbare constructie. Qua vormgeving komt een dergelijke brug elders in Nederland niet voor. Op basis van deze waarden bezit de ophaalbrug van de Apostelweg te Griendtsveen algemeen belang.

Hoofdcategorie

Weg- en waterbouwkundige werken

Subcategorie

Brug(C)

Functie

Verkeersbrug

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument